

bowiem powojenne próby kontynuacji idei Szkoły Rydzynskiej. W rozdziale tym autorzy (J. B. Gliński, Z. T. Wierzbicki) opisują kolejne starania o reaktywowanie zakładu wychowawczego w Rydzynie.

Tematem szóstego rozdziału jest praca z uzdolnioną młodzieżą. Przedstawione są tutaj formy pracy z młodzieżą utalentowaną będące niejako kontynuacją doświadczeń i głębokich treści wychowawczych T. Łopuszańskiego. Zinstytucjonalizowano ową pracę m.in. poprzez założenie Ogólnopolskiego Klubu Promocji Talentów im. T. J. Łopuszańskiego, działalność Towarzystwa Szkół Twórczych i Towarzystwa Miłośników Rydzyny.

Rozdział siódmy przedstawia powstanie i dzieje Fundacji im. Sułkowskich w Rydzynie, dzięki której zaistniało Gimnazjum wraz z internatem (1928-1939), a w nim spełniła się wypracowana przez T. Łopuszańskiego koncepcja wychowania i kształcenia młodzieży.

W rozdziale ósmym ukazana jest natomiast geneza i działalność Fundacji im. Tadeusza Łopuszańskiego. Absolwenci Szkoły w Rydzynie, nie rezygnując z wpojonych im dążeń,

powołali do życia w 1990 r. tę fundację, pragnąc spopularyzować dorobek pedagogiczny T. Łopuszańskiego i kierowanej przez niego rydzynskiej szkoły średniej oraz poprzez działania nawiązujące do tego dorobku.

Ostatnie rozdziały, które można traktować jako swego rodzaju podsumowanie pracy, zawierają wykazy nazwisk:

- fundatorów i donatorów Fundacji im. T. J. Łopuszańskiego
- nauczycieli Gimnazjum i Liceum im. Sułkowskich w Rydzynie
- poległych, zamordowanych i zaginionych w okresie drugiej wojny światowej uczniów, nauczycieli i członków Kuratorium Fundacji im. Sułkowskich
- wydawnictw o Gimnazjum i Liceum im. Sułkowskich w Rydzynie.

Praca niniejsza jest cenną publikacją przybliżającą oryginalne i dość nowatorskie, również w dzisiejszych czasach, koncepcje wychowania i nauczania młodzieży stworzone przez T. Łopuszańskiego i realizowane przez Niego w szkole rydzynskiej.

*Justyna Gulczyńska*

## **Piotr Bielecki, Krakowska Szkoła Pożarnicza w latach 1960-1995, Kraków 1995, Ośrodek Wydawniczy „Augustana”, ss. 91**

Praca P. Bieleckiego jest okolicznościowym wydaniem poświęconym krakowskiej szkole pożarniczej w rocznicę jej 35-letniej działalności.

Pozycję otwiera słowo wstępne st. brygadiera mgra Krzysztofa Cybulskiego – Komendanta Szkoły Aspirantów PSP w Krakowie.

Książka składa się z dziewięciu rozdziałów, w których zawarto historię i teraźniejszość dotyczącą szkoły, wykaz pracowników dydaktycznych i pracowników cywilnych oraz absolwentów.

Pierwszy rozdział zawiera rys historyczny przedstawiający genezę i powstanie szkoły w 1960 roku. W trzech następnych autor opisuje zmiany organizacyjne. Na przestrzeni 35 lat trzykrotnie organizacja szkoły uległa przekształceniu. W latach 1960-1972 była to Szkoła

Podoficerów Pożarnictwa, od 1973 roku do 1992 – Szkoła Chorążych Pożarnictwa. Obecnie jest to Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, w której w procesie kształcenia szczególną uwagę zwraca się na umiejętności praktyczne słuchaczy w oparciu o wiedzę teoretyczną zdobywaną m.in. w dobrze wyposażonych pracowniach przedmiotowych.

W książce Autor kilkakrotnie podkreśla duże zaangażowanie kadry dydaktycznej, opisuje działalność pozadydaktyczną szkoły, działalność rekreacyjną, rozwój działalności sportowej, którą nazywa „szkolnym życiem sportowym”, współpracę ze środowiskiem lokalnym i kontakty z podobną szkołą w Poznaniu; podejmuje problem współpracy z placówkami naukowymi z kraju i z zagranicy; opisuje międzynarodowe ćwiczenia poligonowe, w których

biorą udział kadeci z krakowskiej szkoły, różnorakie akcje ratownicze oraz wykorzystanie zdolności i umiejętności słuchaczy dla podniesienia wyposażenia placówki.

Piąty rozdział zawiera wypowiedzi byłych komendantów szkoły, którzy zwracają uwagę na wyposażenie placówki w najnowocześniejszy sprzęt i pomoce naukowe oraz na to, że praca krakowskiej PSP to nie tylko codzienne planowe zajęcia, ale także szereg dodatkowych działań na rzecz środowiska.

Walory dydaktyczne i estetyczne książki podnoszą zamieszczone na końcu fotografie komendantów szkoły oraz fotografie ilustrujące

różne uroczystości i życie codzienne kadetów. Napisana jest w sposób komunikatywny. Interesujące jest wieloaspektowe, wydaje się, całościowe potraktowanie działalności placówki.

Przedstawiona publikacja może być interesująca nie tylko dla ludzi związanych z kształceniem przeciwpożarowym, ale również dla osób kierujących innymi placówkami oświatowymi jako przykład kształcenia i wychowania powiązanego z praktyką, życiem codziennym oraz pełnego wykorzystania możliwości pracowników, uczniów i środowiska.

Mirosława Walczak

## Bibliografia historii wychowania (druki zwarte wydane w Polsce w l. 1994-1995)

*Akademia Zamojska i jej tradycje, Referaty przygotowane na sesję naukową zorganizowaną dla upamiętnienia 400 rocznicy utworzenia przez Jana Zamoyskiego Akademii Zamojskiej, 27-28 maja 1994 w Zamościu*, red. Szyszka B., Zamość 1994, ss. 147;

*Akademia Zamojska: bibliografia*, oprac. Markiewicz G., Pałczyńska R., Zamość 1994, ss. 37;

*Album studentów Akademii Zamojskiej 1595-1781*, oprac. Gmiterek H., Warszawa 1994, ss. 604;

Ariès P., *Historia dzieciństwa. Dziecko i rodzina w dawnych czasach*, przek. Ochab M., Gdańsk 1995, ss. 239;

August Cieszkowski, *Wielkopolanin i Europejczyk*, pod red. Goryńskiej-Bittner B. i Stępnia J., Poznań 1994, ss. 185;

Balicki M., *Szkolnictwo białostockie w latach 1944-1972. Studium historyczno-porównawcze*, Białystok 1995, ss. 222;

Baran A. F., *Z dziejów harcerstwa tarnobrzęskiego 1912-1949*, Tarnobrzeg 1995, ss. 99;

Barnes J., *Arystoteles*, Warszawa 1995, ss. 104;

Brühlmeier A., *Edukacja humanistyczna*, Kraków 1994, ss. 239;

Budzewicz Z., *Kształcenie literackie w szkołach zawodowych w l. 1918-1939*, Kraków 1994, ss. 146;

Chachaj M., *Zagraniczna edukacja Radziwiłłów. Od początku XVI do połowy XVII wieku*, Lublin 1995, ss. 171;

Darowski R., *Filozofia w szkołach jezuickich w polsce w XVI wieku*, Kraków 1994, ss. 447;

*Dzieje Liceum Ogólnokształcącego w Sulejówku: 1944-1994*, praca zbiorowa pod red. Kołodziejczyka A., Sulejówek 1994, ss. 186;

Gawlik S., *Dziedzictwo pedagogiczne Klementyny z Tańskich Hoffmanowej*, Opole 1995, ss. 117;

Gromadzka E., *Z historii Szkoły Rolniczej w Łowiczu-Blichu. 1925-1995*, Łowicz 1995, ss. 46;

Grześ B., *Deportacja nauczycieli do ZSRR 1939-1941*, Warszawa 1995, ss. 158;

Grzywna J., Guldon Z., Możdżeń S., *Podstawy warsztatu historyka oświaty, Przewodnik metodyczny do prac magisterskich*, Kielce 1994;